АЗАМАТ ЖОЛЫ – АР ЖОЛЫ

ЖАС Ұрпақ

Еуразия гуманитарлық институты

№ 04 (90), 2022 ж. қараша

Еуразия гуманитарлық институтының газеті

ІСКЕР БАСШЫ, ҚАМҚОР ҰСТАЗ

Осыдан 28 жыл бұрын Қазақстан елордасын Ақмолаға көшіру туралы тарихи шешімі қабылданды. Бұл күнде сәулетті де, сұлу шаһар Астана республикамыздың іскерлік қана емес, ғылыми, мәдени орталығына айналып отыр. Содан бері ерке Есілдің бойына қонған елорданың – бас қаламыздың рухани, мәдени дамуына көптеген ел азаматтары үлес қосып келеді. Солардың қатарында тарих ғылымдарының докторы, профессор Амангелді Құсайынов та бар. Ол 1992 жылдан бастап Целиноград мемлекеттік педагогикалық институтының ректоры лауазымына тағайындалып, жоғары оқу орнының басшысы ретінде өзіне сеніп тапсырылған міндеттерді мүлтіксіз атқарып, аса тәжірибелі әрі білгір ұйымдастырушы екенін көрсетті.

Амангелді Құсайынов 1996 жылы құрылған Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия университетінің тұңғыш ректоры болды. Оның ректорлық қызметі Қазақстан астанасының Алматы қаласынан Ақмола қаласына көшу, жаңа елордамыз Астана қаласының қалыптасуына байланысты аса маңызды әрі ауыр кезеңмен тұспа-тұс келді. Дәл осы кезеңде ректордың қайраткерлік қыры жарқырай көрінді.

А. Құсайынұлының өмір жолы оңай болған жоқ. Сонау қиын-қыстау заманда дүниеге келген сәттен жазықсыздан «халық жауының баласы» атанса, бұл күнде ерекше қабілеті мен тынымсыз еңбегінің нәтижесінде халыққа жанашыр, қамқоршы тұлға болып қалыптасты.

Өзінің «Өмір иірімдері» атты еңбегінде: «Ауылда «Халық жауының» семьясы болудың қаншалықты қиындығын, азаптылығын, әділетсіздігін тек басынан өткізген адам сезінеді. Қайғы да, қуаныш та өтеді ғой, тек жазықсыз жазаның көңілде зілі, өкініші қалады екен», - деп балалық шағындағы ауыр көріністерді көз алдымызға келтіреді. Әйтсе де, автор қуанышынан реніші, бақытты сәттерден гөрі мұңды шақтары өткен туған жерге деген махаббатынан бір сәтте айнымағанын келесі жолдардан анық байқатады.

«Туған жердің өзі түгіл табанға кіретін тікенегі де маған қымбат, мен үшін одан әдемі де, сымбатты да жер жоқ», - деп азаматтық позициясын білдіреді. «Мен үшін Үлгілі – өмір мектебім, болашағымның іргетасын қалаған қасиетті жер, адамгершілігімнің рухы, жырымның да, сырымның да қайнар көзі», - деп туған ауылға деген ыстық ықыласын танытады.

Бар байлықтың білімде екенін ертеден сезініп өскен А. Құсайынұлы мектепте үздік оқыған. Кеңес мектептерінде озат оқушыларды дәстүрлі түрде өткізетін пионер, комсомол қатарына «халық жауының баласы» ретінде қабылданбайды. Әділетсіздікті жастайынан сезінсе де, жігері мұқалмады. Бойындағы әкенің қанымен, ананың сүтімен келген тектілігінен танбай, қиындыққа мойымай, өмір жолындағы белестерден жол таба білді.

1956 жылдың күзінде Павлодар педагогикалық училищесіне оқуға түсіп, 1962 жылы С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің тарих факультетінде білімін жалғастырады. Педагогикалық училищедегі оқуын бітірген соң арнайы жолдамамен еңбек жолын туған ауылы Үлгіліден бастайды. Мектепте білім беріп қана қоймай, ауыл балалары үшін спорт секциясын ашып, нәтижесінде аудандық спартакиадада да мектеп оқушыларының жүлдемен оралғанын автор мақтанышпен еске алушы еді. Жалпы, Амангелді Құсайынұлының спортқа деген бейімділігі училище қабырғасында жүргенде-ақ байқалса керек, жаттықтырушысының спорттық жарыстарға қатыстыруы шәкіртіне үлкен сенім артқаны деп білеміз. Сенім ақталды, А. Құсайынұлы 1960 жылы Чита қаласында өткен республикалық жастар құрама командасының құрамында болып, спорт шебері атанады. Сол кездің өзінде-ақ, спортты «салауатты өмір салты» деп білетін Амангелді Құсайынұлы университет ректоры болып тұрғанда да қызметкерлерін спорт алаңына жинап, түрлі спорт жарыстарын ұйымдастырып, спартакиадаларға белсене қатынастырып, спортқа ерекше назар аударғанын осы күні әріптестері жиі еске алады.

«Азамат жолы – ар жолы» деп білетін А. Құсайынұлы университет қабырғасында жүргенде Отан алдындағы борышын өтеу үшін әскер қатарына шақырылып, Вьетнам Халық республикасының тәуелсіздігі жолында өз үлесін қосып, 1965 жылы «Ерлігі үшін» және «Ұлы Отан соғысында фашистік Германияны жеңудің 20 жылдығына» арналған медальдарымен марапатталады. Университетте оқып жүріп, қоғамдық жұмыстарға да белсене қатысып студенттердің кәсіподақ бюросын басқарады, студенттердің құрылыс отрядтарына университет бойынша басшылық жасады.

Оқуда үздік, қоғамдық жұмыстарға белсене қатысатын патриот-студент университет бітірген соң 1973-1976 жылдары аспирант, аға оқытушы, 1976-1982 жыл аралығында тарих ғылымдарының кандидаты, доцент, 1982-1987 жылдары проректор, 1987-1992 профессор қызметтерін атқарады.

2000 жылдан бастап А.Қ. Құсайынов ҚР-дың Жоғары аттестаттау комитетіне басшылық жасады, мұнда да ол осы бақылаушы органның мәртебесін көтеріп қана қоймай, ғылым саласын бақылау жүйесін құрып, қазақстандық ғылымның дамуына айтарлықтай үлес қосты. 2004 жылдан бастап тарих ғылымдарының докторы, профессор А.Қ. Құсайынов Ы. Алтынсарин атындағы Қазақ Білім академиясының президенті болды. Ол қазақстан қоғамын жаңғырту жағдайында білім беруді жетілдіру бойынша, әлемдік тәжірибе негізінде және ұлттық дәстүр мен құндылықтарды ескере отырып, ғылыми ізденістерін жалғастырды.

А. Құсайынов 2007 жылдан бастап, Еуразия гуманитарлық институтының басшысы болды. Айта кету керек, аталған институт – Астанадағы тұңғыш мемлекеттік емес жоғары оқу орны. Әрине, жоғары оқу орнын құру, оны қалыптастырып, аяғынан тік тұрғызу оңай шаруа емес. Білім саласының белді ұйымдастырушысы А. Құсайынов жұмыстың жүйесін таба білетін білікті маман кадрларымен бірге бар қиындықты артта қалдырып, бұл күнде институтты беделді жоғары оқу орнына айналдырды. Білім саласында жарты ғасырдан астам еңбек етіп келе жатқан ректордың ұстанымы қоғам сұранысын қанағаттандыратын құзыретті мамандар даярлау болды. Институт саясаты – сапалы білім беру, дайындаған мамандардың бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету. Осы бағытта өз қызметін жүргізе отырып, жоғары оқу орны педагогикалық бағытта ұстаз мамандықтарын даярлайтын бірден-бір білім ордасы екендігін айта кетуіміз керек. Кезінде Еуразия гуманитарлық институты аспирантура, диссертациялық кеңес арқылы жоғары білікті педагог-мамандар даярлап, елімізде білім саласының дамуына лайықты үлес қосып келген болатын. Бүгінгі таңда осы дәстүр жаңа жағдайда өз жалғасын тауып, жаңа буын оқулықтарының талабына сай, педагогикалық білім беру бағдарламалары дайындалып, заман талабына сай мұғалім мамандарын дайындау қолға алынған. Мәселен, Астана қаласының бірнеше мектептерінде педагогика, шетел тілдері, қазақ және орыс филологиясы кафедралары өздерінің филиалдарын ашып, мектептерге накты бетбұрыс жасауда. Мақсат – заман талабына сай мұғалімдерді даярлау. Осы істерге бағыт бағдар беруші де тәжірибелі ұстаз – институт ректоры А. Құсайынов еді.

Саналы ғұмырын ғылым мен білімнің, жоғары мектептің дамуына арнап, Отанымыздың мәртебесін көтеруге лайықты үлес қосқан Амангелді Құсайынұлы бүгінде 80-нің биік белесіне шығар еді. Амангелді Құсайынұлының жарқын бейнесі біздің жүрегімізде мәңгі сақталады.

А. Құсайынұлының өмір жолы оңай болған жоқ. Сонау қиын-қыстау заманда дүниеге келген сәттен жазықсыздан «халық жауының баласы» атанса, бұл күнде ерекше қабілеті мен тынымсыз еңбегінің нәтижесінде халыққа жанашыр, қамқоршы тұлға болып қалыптасты.

Қадыр Ахметов,
оқу және ғылыми жұмыс жөніндегі проректор,
тарих ғылымдарының докторы, профессор

Наши воспоминания дают уникальную возможность окунуться в прошлое и ощутить те или иные моменты вновь, и это делает нашу жизнь целостной и наполняет ее смыслом. По цепочкам воспоминаний мы можем вернуться в нашу молодость, вновь испытать те волнения, которые пережили. Как интересно вспоминать о том, что когда-то впервые встретил на своем пути яркую, неординарную личность, и в тот самый момент ты даже понятия не имел, что он так повлияет на тебя и изменит твою судьбу. Жизнь всегда все расставляет по своим местам, и каждый из нас находится там, где должен быть. Но за чередой событий, прожитых лет в памяти остаются лишь те, кого нам не дано забыть. У каждого человека в любой сфере деятельности всегда есть учитель, всегда есть наставник. Таким человеком для меня стал Кусаинов Амангельды Кусаинович.

ЖИТЬ И РАБОТАТЬ, ОПЕРЕЖАЯ ВРЕМЯ

Работая долгие годы вместе, мы, коллеги, не переставали удивляться: откуда у А.К. Кусаинова такой невероятный интеллект, энциклопедические знания, врожденная интеллигентность! Казалось, нет такой области науки и образования, в которой бы он не разбирался. Он всегда был лидером, должен был всё знать, во всё вникать. А.К. Кусаинову это удавалось всегда, он умел не только понятно объяснить, но и увлечь своими идеями, помочь единомышленникам почувствовать радость открытия, получения новых знаний, создать условия для плодотворной работы коллектива, четко ставить цели и достигать их.

Вспоминаю 1992 год, когда Амангельды Кусаинович как вновь назначенный ректор тогда Целиноградского государственного педагогического института пригласил меня в свою команду, назначив проректором по учебной работе.

Девизом в его деятельности был: «Кто будет успевать за мной, тот будет работать в команде!». Он сам участвовал лично во всем, его интересовало буквально все: как живет и учится студент, чего не хватает для творческой работы педагогу, как поднять престиж института, как развивается спорт; субботники, благоустройство территории и спортивные соревнования превращались в праздник студентов и преподавателей. Своей энергией он поражал всех и заряжал нас. Быстрее всех он поднимался на 7 этаж главного корпуса, в котором отсутствовал лифт, а совместный обед в университетской столовой заканчивался, не успев начаться! Он очень дорожил временем, ему нужно было сделать в срок, это значит быстро и качественно, не оставляя на потом. Словом, нам всем приходилось успевать и перестраиваться на ходу!

Поразительно: дверь его кабинета всегда была распахнута настежь! Все могли к нему зайти со своими вопросами, проблемами, порой с жалобами и предложениями. И мы не помним ни одного случая, чтобы Амангельды Кусаинович не поддержал, не выслушал и не разобрался! Конечно, при таком темпе и ритме работы необходимо, чтобы «тылы» руководителя были действительно надежными. Таким «тылом» для Амангельды Кусаиновича была семья. С Раушан Усупбаевной они были единомышленниками, часто обсуждали возникающие вопросы, как профессиональные, так и связанные с воспитанием детей и внуков. И больше всего поддерживала Амангельды Кусаиновича и придавала ему сил вера Раушан Усупбаевны в него. В семье Кусаиновых благодаря доверию и ответственности всегда сохранялся баланс между работой и счастливой семейной жизнью.

Самое сложное в работе руководителя – это построить отношения с людьми, к каждому нужен персональный подход. Конечно, большое значение имеет образование, опыт, но умение слушать людей, находить компромиссы, учитывать их советы – залог продуктивной деятельности и многообещающих перспектив развития университета. Именно так считал А.К. Кусаинов. Интересными были его идеи об организации учебного и научного процессов в период, когда на базе Акмолинского университета в 1996г. был создан Евразийский университет им. Л.Н. Гумилева. В то время перед университетом стояли многоплановые задачи, решение которых А.К. Кусаинов видел через реализацию интеграционного потенциала евразийского образовательного и культурного пространства путем модернизации образовательных и научных программ, развития международных связей, углубленного изучения иностранных языков, укрепления и совершенствования материально-технической базы. Университет должен был стать привлекательным не только для казахстанской молодежи, но и для студенчества ближнего и дальнего зарубежья. Большое внимание, считал А.К. Кусаинов, необходимо уделять и духовному воспитанию обучающихся. Своими идеями Амангельды Кусаинович в какой-то мере предвосхитил развитие высшего образования. Сегодня развивается полиязычное образование, реализуется множество интересных и востребованных обществом образовательных программ, наука стала неотъемлемой частью образовательного процесса. А как он относился к ученым! Он всегда считал, что в науку необходим приток творческой и креативной молодежи. За период преобразования вуза в Евразийский университет была открыта аспирантура по 18 специальностям, открыты советы по защите докторских и кандидатских диссертаций, отправлялись на обучение молодые преподаватели в ведущие зарубежные университеты. Для реализации смелых и порой амбициозных задач необходимо было работать над привлечением в университет известных и маститых ученых. И здесь А.К. Кусаинов продемонстрировал свой организаторский талант, обеспечив приглашенных докторов не только работой, но и хорошим жильем, многие из них продолжают жить до сих пор в доме, который А.К. Кусаинов сделал домом профессуры. За всем этим стоял большой труд и огромное желание достичь поставленных перед ним целей.

Совместная тогда и продолжавшаяся до его кончины работа позволяет мне сказать о нем следующее: Амангельды Кусаинович отличался живостью ума, решительностью, прекрасной памятью, жизнелюбием и, пожалуй, самым ценным – это человечностью. Встретив его однажды, я понял, что в тот период жизни он был человеком, который необходим был нам именно в этот момент. И я знаю одно, что это была не случайность. Это была судьба.

Где бы не работал А.К. Кусаинов (в качестве проректора КазГУ им. С.М. Кирова, ректора Акмолинского государственного педагогического института им. С. Сейфуллина, Акмолинского университета и первого ректора Евразийского университета им. Л.Н. Гумилева, в качестве председателя ВАК РК, президента Казахской академии образования им. Ы. Алтынсарина, ректора Евразийского гуманитарного института), он всегда доводил начатое дело до конца со свойственным ему энтузиазмом и энергией. По его инициативе был создан первый негосударственный ВУЗ столицы – Евразийский гуманитарный институт. Судьба негосударственного вуза зависит от развития и реализации внутренних сил, собственного потенциала. Прежде всего потому, что современный вуз – очень сложная организация, независимо от количества студентов и работников в нем. Сегодня, как никогда, руководителю вуза необходимо добиваться более высокой эффективности при меньших ресурсных затратах. На основании знания прошлого, настоящего и общих тенденций развития образования А.К. Кусаинов ясно представлял, что может произойти в будущем. Роль ректора А.К. Кусаинова в институте была значительно шире, чем просто руководство людьми и процессами, главное в его деятельности было видение перспективы, выработка и обеспечение выполнения стратегии. Амангельды Кусаиновичу был присущ стратегический тип мышления и управления, когда он, опираясь на имеющийся потенциал института и развивая его, учитывая всю совокупность внешних и внутренних факторов, видел и ставил перед своей «командой» перспективные цели и добивался их достижения. А.К. Кусаинов не только был умелым организатором, ставящим интересы института во главу угла, но и вдохновлял преподавателей и студентов на достижение высоких результатов.

Взаимопонимание и сотрудничество во всех подразделениях института, уважительные отношения в студенческой среде стали, на мой взгляд, отличительной чертой и одним из конкурентных преимуществ Евразийского гуманитарного института.

В настоящее время институт имеет собственную нишу в образовательном пространстве республики и столицы, заслуженную репутацию вуза, который качественно готовит востребованные кадры по педагогическим и гуманитарным направлениям. И это все благодаря коллективу единомышленников, воспитанному на основе тех ценностей и традиций, которые были заложены Амангельды Кусаиновичем. У Дмитрия Лихачева есть такие слова: «Если жить только для себя, своими мелкими заботами о собственном благополучии, то от прожитого не останется и следа. Если же жить для других, то другие сберегут то, чему ты служил, чему отдавал силы».

И сегодня перед коллективом института для дальнейшего динамичного развития стоит непростая задача: сохраняя традиции, научиться формировать у студентов универсальные навыки для будущей профессиональной деятельности с учетом современных трендов в образовании. Одним словом, идти в ногу со временем, и даже опережая его!

Амангельды Исмаилов,
ректор Евразийского
гуманитарного института

АМАНГЕЛДІ ҚҰСАЙЫНОВТЫҢ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

Тарих ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ білім академиясының академигі Амангелді Құсайынұлы саналы ғұмырын еліміздің оқу-ағарту және ғылым саласына арнаған тұлға.

А. Құсайынов Павлодар облысы, Ертіс ауданынының Үлгілі ауылында 1942 жылы дүниеге келген. Оның балалық шағы Екінші Дүниежүзілік соғыс, одан кейінгі шаруашылықты қалпына келтірудің қиыншылығымен тұспа-тұс келді. Соғыстан кейінгі жылдары да «Халық жауының» баласы ретінде тартқан азабы, көрген қиындықтары аз емес. Өмірдің әділетсіздігін жастайынан сезініп өскен қайсар мінезді, жас бала жасымай, жасқанбай, қайта ширыға түседі. Өжеттілігі мен табандылығының арқасында озат оқушы атанып, 1960 жылы Үлгілі орта мектебін аяқтайды.

Азаматтың қалыптасуына өскен отбасы тәрбиесі мен білім алған ортасының әсері көп болатындығы анық. Өмірінің негізгі кезеңдеріне назар аударсақ, өзіндік дара жолын байқай аламыз.

Талантты жас азамат 1962 жылы Алматыдағы іргелі білім ордасы С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің тарих факультетіне түсіп, студент атанып білім алып жүрген шағында 1963-1966 жылдары Кеңес армиясының қатарына алынып, Вьетнам Халық Республикасында азаматтық борышын өтейді. Әскер қатарында жүргенде 1965 жылы «Ерлігі үшін» медалімен марапатталады. Елге оралғаннан кейін 1969 жылы университеттің тарих факультетін ойдағыдай аяқтаған.

1969 жылы Алматы мемлекеттік Медицина институтында оқытушы, 1970-1973 жылдар аралығында Алматы қаласы Аудандық партия комитетінің үгіт-насихат бөлімінің нұсқаушысы қызметтерін атқарды.

1973-1976 жылдары білім мен ғылымға бір жола бет бұрып, С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің КПСС тарихы кафедрасы жанындағы аспирантурада оқиды. 1976 жылы тарих ғылымдарының докторы, профессор Әбірашит Рахымұлы Ахметовтің ғылыми жетекшілігімен С.М. Киров атындағы ҚазМУ-дың жанындағы «07.00.01. – Қоғамдық қозғалыстар мен саяси партиялардың тарихы» мамандығы бойынша «Қазақстанда Коммунистік партияның құрылысшы кадрларды дайындауы және тәрбиелеудегі қызметі (1946-1958 жж.)» атты кандидаттық диссертациясын сәтті қорғаған.

1976-1982 жылдары Қазақ мемлекеттік университетінің КПСС тарихы кафедрасында ассистент қызметінен бастап, аға оқытушы, доцент, аға ғылыми қызметкер, профессорлық сатыларынан өтіп, 1982 жылы қоғам және мемлекет қайраткері, академик Ө. Жолдасбековтің қолдауымен университет проректоры дәрежесіне көтерілді. Өзі де өсті, өзімен бірге университеттің дамуына да үлесін қосты.

1987-1991 жылдар аралығында аға ғылыми қызметкер ретінде ғылыми-зерттеу және шығармашылықпен айналысты (Байзақова Қ.Е. Өмірі өнегелі тұлға // Құсайынов А.Қ. Өнегелі өмір. – Алматы: Қазақ университеті, 2018. - 10-11 бб).

Ғылыми бағыттағы ізденістерден кейін 1991 жылы 27 қыркүйекте Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих, Археология және этнография институты жанындағы Д 008.09.01 Диссертациялық кеңесінде «Қазақстанда жұмысшы табы мен шаруалардың өндіріс және ауыл шаруашылығын қайта құрудағы өзара қарым-қатынастары (1926-1940 жж.)» (Қорғау мамандығы КСРО тарихы. Мамандық шифры – 07.00.02.) атты тақырыпта докторлық диссертациясын қорғауға шығады. Диссертациялық кеңестің төрағасы, Ғылым академиясының академигі М.Қ. Қозыбаев еді. Диссертациялық кеңестің қорғауды өткізген стенограммалық жазбасына назар аударсақ, онда 15 ғалым мүше ретінде есімдері аталған. Диссертациялық кеңестің мүшелері: М.Қ. Қозыбаев, Р.Б. Сүлейменов, Ю.И. Романов, К.М. Байпақов, К.А. Ақышев, Х.А. Арғынбаев, М.Х. Асылбеков, Л.М. Ауезова, Т.Б. Балақаев, В.З. Галиев, С.К. Жақыпбеков, Г.Я. Козлов, М.С. Мұқанов, К.Н. Нұрпейсов және Ж.Қ. Қасымбаев сияқты белгілі ғалымдар еді.

Ресей гуманитарлық университетінің профессоры, тарих ғылымдарының докторы Виктор Михайлович Устинов және Ташкент мемлекеттік университетінің профессоры, тарих ғылымдарының докторы Рахбор Хамидовна Муртазаевада диссертацияның өзектілігін, диссертанттың еңбегін жоғары бағалағанын айтпай кетуге болмас. Қорғаудың қорытындысы бойынша көпшілік дауыс берумен А.Қ. Құсайынов докторлық диссертацияны сәтті қорғап шығады (Стенограмма заседания специализированного совета Д 008.09.01 при Институте истории, археологии и этнографии им. Ч.Ч. Валиханова. Алматы, 27.09.1991 г. // Архив Академии Наук РК. Ф.11. Оп.1. Д.1933., 1-29 лл.). Яғни, бұл ғалымның ұзақ жыл еңбектеніп жазған ғылыми-зерттеу жұмысының нәтижесі еді.

А. Құсайынов 1992 жылдың сәуір айында С. Сейфуллин атындағы Целиноград педагогикалық институтының ректоры болып тағайындалады. Жоғары мектепті ұйымдастырушылық қабілетінің арқасында осы институтты С. Сейфуллин атындағы Ақмола университеті болып қайта құрылуына үлес қосты.

1996 жылдың мамыр айында Қазақстан Республикасы Президентінің жарлығымен аталған университет Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия университеті болып қайта құрылып, ректорлық қызметке А. Құсайынов тағайындалды.

Білім ордасын басқарған тұста А. Құсайынұлы университет қалашығының негізін қалап, жоғары оқу орнын жаңа деңгейге көтерді. Оқытушы-ғалымдар мен қызметкерлерге жағдай жасалып, республиканың үздік мамандары шақырылды. Ғалымның басшылығымен ЖОО-да жаңа зертханалар, кафедралар, ғылыми орталықтар, диссертациялық кеңестер ашылды. Бір сөзбен айтқанда, Амангелді Құсайынұлы Еуразия университетінің өміріне тың серпіліс әкелді.

Ғалым А.Қ. Құсайыновтың атқарған қызметтерінің ішінде ҚР БҒМ Жоғары аттестациялық комитетінің төрағасы (2000-2004 жж.) болғандығын, осы аталған қызметте ғылыми жұмыстарды дамыту жолында аянбай еңбек еткендігін білеміз. Бұл қызмет орны өте жауапкершілігі мол, әрі психологиялық тұрғыдан қиындықтары да көп болатын.

Еліміздің болашағы ғылымның дамуымен, ғалым мамандар даярлау ісінің әлемдік талаптарға сай жоғары деңгейге көтерілуімен тығыз байланысты. Осы тұрғыдан келгенде республикада ғалымдар мен ғалым-педагог мамандарды аттестаттау жүйесінің жұмысы мемлекет тарапынан жүйелі түрде қадағалау мен бақылауды талап етеді. Бұл жүйедегі бастапқы және ең маңызды саты диссертациялық кеңестер. Осы кеңестерге А. Құсайынов бей-жай қарамай, диссертациялық кеңес комиссияның қорытындысында қаралатын еңбектің мазмұны қорғауға ұсынылып отырған ғылыми мамандыққа сәйкестігі туралы баға анық негізделуге міндетті екенін қадап айтады.

Егемен Қазақстан газетіне берген сұхбатында: «ЖАК басшылығына келгелі аз уақыттың ішінде біз диссертацияның мазмұны, нәтижелері мен тұжырымдары ол қорғауға қабылданған мамандыққа мүлде сай келмейтін жағдайлардың да ұшырасатынын көріп, таңдандық. Диссертация орындалған кафедра оны сараптаудан шеттетіліп, алдын ала сараптау ісіне қойылатын талаптардың өрескел бұзылып жататыны да болады екен. Ал жетекші ұйым осының бәріне көз жұмып қарап, диссертациялық кеңестің ықпалында кете барады» (Жак кімге жақ? 2001. – 19 қаңтар) - деп диссертациялық кеңес жұмыстарындағы олқылықтарды нақты көрсетіп береді. Пікір айтып қана коймай, диссертациялық кеңес жұмыстарының сапасын көтеру мәселесін алға шығарады.

Еліміздегі мамандардың біліктілігін арттыру мақсатында қадағалау жасаған ЖАК төрағасы А.Қ. Құсайынов статистикалық деректермен: «Диссертациялық кеңестер жұмысында жіберілген кемшіліктерді анықтай отырып, тиісті шаралар да қолданды. 1999 жылы қорғалған 1518 аттестациялық істің 35-і бойынша теріс шешім қабылданды. 2000 жылдың бірінші жартысында 977 аттестациялық істен 9 докторлық, 16 кандидаттық диссертация теріс шешімге лайықты деп табылды. 2000 жылдың екінші жартысында келіп түскен аттестациялық істер қазір мұқият сараптаудан өтуде. ЖАК бұл жерде де тиісті талаптарға сай әділ шешім қабылдайтын болады» - деуінен, әділетті де іскер басшының болмысын байқауға болады.

А. Құсайынов күрделі де қиын қызметте жүріп, елдегі маман кадрлардың біліктілігінің дұрыс қалыптасуына басшылық жасап, ғылым саласына қомақты еңбек етті деп айтуға болады. Түрлі мамандықтан қорғалатын ғылыми жұмыстар бар және оны сараптау комиссиясына ғалымдарды топтастыру қажеттілігі бар, айналып келгенде ғылыми дәреже беруде шешім шығару оңай шаруа емес. Десек те, А. Құсайынұлы ғылыми жұмыстың қай-қайсысына болсын әділ қарап, ЖАК жұмысына төрағалық етудің парасатты үлгісін көрсетті.

2004 жылдан бастап, тарих ғылымдарының докторы, профессор А.Қ. Құсайынұлы Ы. Алтынсарин атындағы Қазақ Білім академиясының Президенті болып тағайындалады. Еліміздің білім беру саласын ғылыми-әдіснамалық тұрғыдан жетілдіріп, академия қызметкерлерінің біліктілігіне биік талап қоя білді.

Ғалымның әртүрлі тақырыпта берген сұхбаттары мен ғылыми мақалаларынан, тіпті афоризмдері, нақыл сөздерінен білімділік, көшбасшылық, батылдық қасиеттері байқалып, оның тұлғалық болмысын айқындап тұр.

Қазіргі уақытта елімізде бірнеше жоғары оқу орындары құрылып, қалыптасып, дамып келеді. Сондай жоғары оқу орындарының бірі – Еуразия гуманитарлық институты. Бүгінде бұл оқу орындарында жастар білім алып, еліміздің маңдай алды оқытушылары ұстаздық етіп жүр. А. Құсайынұлы 2007 жылдан бастап, өмірінің соңына дейін Еуразия гуманитарлық институтының ректоры болды. ЕАГИ-дің қалыптасып, дамуына оның қайраткерлік еңбегі ерекше екендігін айта кетпеске болмас.

Қазақ білім академиясының академигі Амангелді Құсайынов Қазақстан Республикасында әртүрлі қызмет атқара жүріп, тарих ғылымы бойынша көптеген ғылыми еңбектер де жазған.

Ғалым кеңестік кезеңнің тарихын ғана емес, қазақ елінің тарихындағы өзекті тақырыптарға да қалам тартады. Мысалы, қазақ елінің азаттығы үшін күрескен XVIII ғасырдың дарынды тарихи тұлғасы Абылай ханның өмір тарихына қатысты «Өмір иірімдері» атты кітабында Абылай асуы туралы: «Абылай қазақ даласына кадр саясаты ұғымын енгізген деуге негіз бар. Мәселен, сұлтандарды өзі тағайындай бастағаны хан билігін күшейткені анық. Керек жерінде өлім жазасына өзі кесіп жіберіп отырғаны да оның алған беттен қайтпайтындығына көз жеткізіп, халық арасындағы беделін арттыра түскен. Үнемі елдің игі жақсысына арқа сүйейтіні, бидің, батырдың, қазақ арасындағы беделін орнымен пайдалана білетіні де оның, бүгінгі тілмен айтқандағы жағымды «имиджін» қалыптастыруға септескен» - деп, тарихи тұлғаға қатысты өз ойын білдірген екен. Осындай қазақ халқының тарихында ерекше орын алған тарихи тұлғалардың қатарында Ы. Алтынсарин, Ш. Құдайбердіұлы, А. Байтұрсынов, М. Әуезовтер туралы ғылыми-зерттеу мақалаларын жариялаған. Онда тарихи тұлғалардың қоғамдық-саяси қызметі, елге сіңірген еңбегі мен тарихтағы орны туралы өз ой-толғамдарын келтірген.

А. Құсайыновтың жас кезінде тарихшы мамандығын таңдауына әсер еткен шығармалардың қатарында І. Есенберлиннің «Көшпенділер» романы болған екен. «І. Есенберлин талантты жазушы ғана емес, қазақ тарихына тыңнан түрен салған және ұлттық тарихты зерделеуге алғашқы жол ашқан тарихи тұлға» (История – моя непреходящая любовь». Интервью вела Н. Серова //Акмолинская правда, 16 января, 1996) - деп, І. Есенберлиннің тарихи шығармаларының құндылығын, ұлттық сананы ояту мен қалыптастыруға ерекше ықпал еткендігіне назар аудартады.

Ғалымның ел тарихына қатысты ой-толғаныстары мен арнайы тарихи тақырыпта жазған бірқатар еңбектері бар. 150-ден астам ғылыми еңбектер жазып, 10-нан аса монография жариялады. Оның еңбектерінің ғылыми құндылығы жоғары, практикалық маңызы зор. Қай мақаласын алып қарасақ та, автор Отан тарихының даму бағыты, келешегі туралы өз ой-пікірлерін батыл білдіреді. Яғни, Қазақстан тарих ғылымының қалыптасуы мен дамуы үшін қажетті мәселелерді айқындап көрсетіп отырады.

А. Құсайыновтың жетекшілігімен тарих ғылымы саласы бойынша 4 ғылым докторы, 16 ғылым кандидаты даярланды. Оның шәкірттері бүгінде еліміздің түкпір-түкпірінде отандық ғылым мен білімінің дамуына өз үлестерін қосуда. Бұл ғалымның тарих ғылымына қосқан үлесінің бір парасы деуге болады.

Амангелді Құсайынұлы – мемлекеттік наградалармен қатар, ЖОО қауымдастығының барлық марапаттарының иегері. Бұл ғалымның ғылыми-педагогикалық еңбегінің жемісі.

Қорытындылай айтқанда, А. Құсайынов – мемлекет және қоғам қайраткерлері қатарындағы тұлға. Өйткені, оның өнегелі өмір жолы және атқарған әртүрлі деңгейдегі қызметтерінің барлығы елдің дамуы мен өркендеуіне қосылған үлес екендігі анық.

Қазақта: «Жақсының аты, ғалымның хаты өлмейді!», - деген аталы сөз бар. Сондықтан, ғалымның өзі өмірден өткенімен, оның елге жасаған еңбегі ұмытылмайды деп ойлаймыз.

Қанат Еңсенов,
ҚР ҒЖБМ Мемлекет тарихы институтының
жетекші ғылыми қызметкері,
тарих ғылымдарының кандидаты,
қауымдастырылған профессор

АМАНГЕЛЬДЫ КУСАИНОВ – ГРАЖДАНИН, ПЕДАГОГ, ПРОСВЕТИТЕЛЬ,

Неотъемлемым качеством Амангельды Кусаиновича была присущая ему решительность при принятии эффективных стратегических решений. В период модернизации высшего образования в республике, в частности, диверсификации сети и структуры высших учебных заведений, по инициативе А.К. Кусаинова был создан первый негосударственный вуз столицы – Евразийский гуманитарный институт, имеющий заслуженную репутацию вуза, который качественно готовит успешных и востребованных на рынке труда специалистов по педагогическим и гуманитарным направлениям. У Амангельды Кусаиновича была уникальная способность собирать команду единомышленников. Его организаторский талант проявлялся еще и в том, что он умел создавать такие условия, когда каждый из нас мог и стремился реализовать свой потенциал в полной мере.

А.Д. Исмаилов,
ректор Евразийского гуманитарного института

Когда я была ребенком, папа часто повторял мне: «Никого и ничего не бойся». Эти слова не раз помогали мне в жизни. Так, например, в 1995 году по стипендии американского правительства я уехала учиться в США. Мне было одиноко и трудно в 16 лет оказаться в чужой стране, в чужой семье, окунуться в незнакомую культуру, но в любых самых непростых ситуациях я помнила о папиных словах – ничего не бояться и смело идти только вперед. И какими бы ни были эти сложности, будь то учеба в магистратуре, когда я приехала в Испанию в 2003 году и почти не знала языка, переезд во Францию после замужества в 2005-м (снова новая страна, новый язык, отсутствие друзей) или, например, непростое решение вернуться назад в Казахстан и начать свой собственный бизнес со всеми возможными рисками, я всегда действовала с мыслью «никого и ничего не бойся». Три коротких слова, которые давали мне колоссальную силу и веру в себя…

Мадина Кусаинова-Давлет,
дочь

Өмірде жақсымен жолдас болу – бақыт, жаманмен жолдас болу – тәжірибе, сатқынмен жолдас болу – сабақ, ақылдымен жолдас болу – Алланың сыйлығы деуші еді Амангелді Құсайынов ағамыз!

Сол өзі айтқанындай мені бірінші ректор болған күндерінен бастап жас болғаныма қарамай іні, әріптес, жолдас ретінде құрметтеп қабылдады. Қабылдау комиссиясының төрағасынан бастап жеке меншік институтының ректорына дейін үйретіп, тәрбиелеп тағайындады. Амангелді Құсайынұлы ағамыз біздің ұжымға да, маған да Алланың берген сыйы.

Бүгінгі күнде, өкінішке орай, Амангелді Құсайынұлы бізбен емес... Бірақта өзі құрған білім ордасында қызмет етіп жатқан ұстаздардың көкейінде ағамыздың өнегелі өмірі, ғылымға, білімге, тәрбиеге деген көзқарастары сақталады деп ойлаймын.

С.С. Оспанов,
педагогика ғылымдарының кандидаты,
профессор,
әлеуметтік-экономикалық мәселелер
жөніндегі проректор

Амангелді Құсайынұлы ниеті түзу, ары таза азамат еді. Достық пен әріптестік қатынастарда үнемі қарапайымдылық пен сыпайылық көрсететін. Бойына әдептілік, шынайылық, мейірімділік сынды жақсы қасиеттерді жинай білген А. Құсайыновты нағыз зиялы тұлға дер едім.

А.Ж. Аманбаев,
тарих ғылымдарының
кандидаты,
профессор

Амангельды Кусаинович многое успел, многое сделал, оставил в наших сердцах неизгладимый след человека, обладающего невероятной харизмой, необыкновенной проницательностью, колоссальной энергией и твердым характером! Не могу не отметить его уникальные лидерские и деловые качества, его неповторимое умение найти общий язык с любым человеком. Меня всегда поражала его способность уместно украсить речь на любом уровне пословицами, поговорками, афоризмами, что показывало широту и богатство языка Амангельды Кусаиновича. В моей памяти наш «шеф» - человек требовательный и добрый, мудрый и проницательный, справедливый и строгий…

С.Б. Загатова,
директор департамента по
академическим вопросам и аккредитации ЕАГИ,
кандидат филологических наук, профессор

В 90-е годы в ЦГПИ пришел молодой и энергичный ректор – Кусаинов Амангельды Кусаинович. Я всегда была в команде его единомышленников. Из ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, первым ректором которого был Амангельды Кусаинович, мы всей нашей командой перешли в Евразийский гуманитарный институт, где более 20 лет работали вместе под его руководством. Я всегда ощущала его поддержку. Именно Амангельды Кусаинович вдохновил меня на защиту кандидатской диссертации в 2009 году. И вот уже столько лет я являюсь кандидатом педагогических наук и заведую кафедрой иностранных языков.

Амангельды Кусаинович Кусаинов навсегда останется в наших сердцах!

Л.В. Волкова,
заведующая кафедрой иностранных языков,
кандидат педагогических наук, доцент

Амангельды Кусаиновичу выпала судьба быть активным участником значимых событий в общественно-культурной жизни суверенного государства. На всех этапах перемен в жизни страны и личной биографии он проявлял себя энергично, не равнодушно, созидательно. Благодаря насыщенному жизненному опыту Амангельды Кусаиновича в его зрелом возрасте окружение воспринимало его не иначе как Аксакала в самом высоком смысле казахского слова.

Многолетняя работа рядом и под руководством Амангельды Кусаиновича – это путь увлекательного научного и творческого сотрудничества в сфере образования длиною в 30 лет. Гармоничная, доверительная и деловая атмосфера сохраняется в стенах Евразийского гуманитарного института, где каждый уголок напоминает о неординарном основателе первого частного вуза новой столицы.

М.М. Джанпеисова,
кандидат исторических наук, профессор

Вот и пролетели 30 лет работы с удивительным руководителем – Амангельды Кусаиновичем Кусаиновым …

Мы привыкли говорить слово «великий» только посмертно, очень жаль… А.К. Кусаинов был поистине великим руководителем, сумевшим создать в новой столице РК грандиозный университет – ЕНУ им. Л.Н.Гумилева. Меня всегда восхищали его пунктуальность, доброта и скромность, при этом требовательность к себе и подчиненным.

Как ученый секретарь университета (1992-2000 гг.), впоследствии и в ЕАГИ я прошла значимую для меня и весомую школу жизни рядом с незаурядным человеком – А.К. Кусаиновым. Буду помнить его всегда, храня о нем добрую и светлую память.

Н.К. Кажекенова,
кандидат педагогических наук,
доцент

Годы работы с Амангельды Кусаиновичем – это прекрасное время учения и общения. Его уникальность состояла в том, что он был способен трудиться постоянно, умел дружить многие годы, был готов помогать людям круглосуточно. Он относился к поколению войны и трагических репрессий, которое выжило и состоялось вопреки всему. Ему были присущи необыкновенная ответственность и обязательность и перед собой, и перед окружающими, последовательность и принципиальность.

Его неизменная позиция и широкий круг научных, педагогических и исторических знаний позволяли ему быть Адвокатом педагога – той части общества, от которой зависит будущее страны. Он выступал и в роли Адвоката студентов, настоятельно призывал педагогов к пониманию, заботе, уважению по отношению к каждому студенту.

Амангельды Кусаинович заполнял пространство вокруг себя теплом, ощущением порядочности, уважения, подлинной интеллигентности и позитивной энергии с оттенком юмора и легкой иронии. Его душевная щедрость, любовь и уважение к людям в сочетании с требовательностью и неприятием лжи, карьеризма, ханжества позволяли ему всегда оставаться для коллег, друзей уважаемым интересным человеком.

А.Д. Ашірбекова,
директор высшего колледжа ЕАГИ

Мен Амангелді Құсайынұлымен 30 жыл бойы бірге жұмыс істедім. Амангелді Құсайынұлы түрлі мәселелер бойынша Республиканың әр қалаларында әртүрлі ұйымдарға барғанда көлік жүргізуші ретінде қасында болдым. Қай жерге барса да оны құрметпен қарсы алатын. Бірге жүрген мені назардан тыс қалдырмайтын деп әрқашан құрметпен, қамқорлықпен қарайтын. Өмірімдегі қиын жағдайда да жанашырлық танытып, қолдау көрсетті. Тіпті, 2000 жылы Алматыға басқа жұмысқа ауысқанда, мені Еуразия гуманитарлық институтында ӘШЖ менеджерлігіне жұмысқа орналастырды.

Амангелді Құсайынұлы кешбасшы еді. Қашанда жұртты өзіне қаратып, қандай күрделі мәселе болсын шешімін тез табатын. Өзгелерден өзін жоғары санамайтын, үлкенмен де, кішімен де жақсы қарым-қатынас жасап, адамгершілік қасиетін байқататын.

Амангелді Құсайынұлымен бірге жұмыс істеген жылдары уақытты бағалауды, әр іске жауапкершілікпен қарауды үйрендім десем де болады.

Ғ.Н. Жанетов,
әкімшілік-шаруашылық
жөніндегі менеджер

А.К. Кусаинов – фанат науки, талантливый ученый, Герой нашего времени, оставивший неизгладимый след в лице своих единомышленников-последователей, учеников на небосклоне науки и высшего образования нашего государства.

Амангельды Кусаинович является ярким примером служения своему делу, народу, Родине, Человеком с большой буквы для нашего молодого поколения. Его неутомимая энергия, высокий профессионализм, работоспособность, стойкость характера, гуманизм и высокая степень ответственности позволили претворить его новаторские идеи и реформы во благо развития науки современного Казахстана.

Г.Д. Тажбенова,
заведующая кафедрой экономических и математических дисциплин,
кандидат технических наук, профессор

Я был очень взволнован из-за того, что мне предстоит возглавить Диссертационный Совет ЕАГИ по защите кандидатских и докторских диссертаций по педагогике. И мне очень запомнилась поддержка Амангельды Кусаиновича, без которой я не представлял свою работу в качестве председателя. Он был доброжелательным, умел вселять в людей веру в себя. Благодаря Амангельды Кусаиновичу сформировался сплоченный и ответственный коллектив ученых, объективно оценивавший научные результаты соискателей из разных регионов нашей страны. Я благодарен судьбе за то, что на моем жизненном пути встретился такой замечательный человек как Амангельды Кусаинович Кусаинов.

Б.С. Сарсекеев,
доктор педагогических наук, профессор

УЧЕНЫЙ-ИССЛЕДОВАТЕЛЬ, ОБЩЕСТВЕННЫЙ ДЕЯТЕЛЬ

Годы обучения в Евразийском гуманитарном институте прошли для меня ярко и насыщенно. Солидная платформа первого высшего образования – это основа общего профессионального успеха, такой платформой для меня стал ЕАГИ. Я благодарна преподавателям кафедры иностранных языков, руководству института за знания и навыки, которым меня щедро обучили. Постоянная поддержка и внимательное отношение к инициативам студентов – так мне запомнились годы обучения в институте. Мне приятно думать, что впереди не одно поколение студентов, которым посчастливится получить образование в институте, созданном под мудрым руководством Амангельды Кусаиновича Кусаинова.

Дана Абдрашева,
выпускница специальности «Иностранная филология: два иностранных языка», член правления – проректор по академическим вопросам Кызылординского университета имени Коркыт ата, международный исследователь, эксперт высшего образования

Тағылымды ғалым, тәлімді ұстаз, талай жыл Еуразия гуманитарлық институтының ректоры болған Амангелді Құсайынов көзі тірі болғанда сексен жасқа толар еді. Амангелді Құсайынұлы қызмет жолын қарапайым мұғалімдіктен бастап, білім мен ғылым саласындағы көптеген басшылық қызметтерді абыроймен атқарды. Кейін Еуразия гуманитарлық институтын құрып, оқу орнының дамуына ұшан-теңіз еңбек етті. Көптеген айтулы ғылыми жобаларды іске асырып, отандық білім жүйесінің оңтайлы реформалануына ат салысты. Тарихшы ретінде түпкі тамырымыз саналатын ұлт тарихын зерттеп, зерделеуде де еңбегі зор. Оның ғылыми, ғылыми-педагогикалық және әкімшілік қызметтері республика көлемінде ғана емес, алыс-жақын шетелдерде де белгілі. Амангелді Құсайынұлы басқарған Еуразия гуманитарлық институтында өзім де білім алып, маман иесі атандым. Қазіргі таңда осы институтта оқытушылық қызметтемін. Шынында да, Амангелді Құсайынұлы жайлы замандас ғалымдар мен қызметтес болған жандардан, кейінгі шәкірттерінен сұрай қалсаңыз, ең алдымен, шынайы болмысын сөз етеді, кез-келген адамның бойынан табыла бермейтін ерекше қасиеттерін тізбелей жөнеледі. Бұл оның өзгелерден даралай түсетін тағы бір қыры десек те болар. Бірнеше буын білімді шәкірттерді тәрбиелеп, тәжірибелі педагогтер мектебін қалыптастыра білген академиктің еңбек жолында жеткен биік белестері және осы жолдағы оның есімі кейінгі ұрпаққа құрметті болып қала бермек.

Сұңқарбек Батанұлы,
«Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығының түлегі,
Еуразия гуманитарлық институтының
аға оқытушысы

Я провела счастливые годы в нашем институте. За время обучения участвовала в различных республиканских, международных конференциях, а также в проектах, в которых занимала призовые места. Была обладателем стипендии Президента РК, стипендии Фонда Первого Президента РК. Хочется с большим теплом отметить заслугу Амангельды Кусаиновича – человека, который всегда поддерживал инициативы студентов, помогал, подсказывал, давал нужные советы. Для меня памятным событием была поездка в Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка на международные педагогические чтения «Полюбите будущее – крылья вырастут», проводимые центром гуманной педагогики под руководством известного педагога – новатора Ш.А. Амонашвили. И для меня памятным и теплым моментом останется встреча перед поездкой, когда я услышала от Амангельды Кусаиновича добрые слова напутствия, которые придали мне силу и уверенность и которые до сих пор служат ориентиром в моей профессиональной деятельности.

Валентина Снегурская,
выпускница образовательной программы
«Педагогика и методика начального обучения»,
магистр педагогических наук,
учитель начальных классов школы-гимназии № 22,
г. Астана

Өмірде неше түрлі қызықты кездесулер мен танысулар болғанымен, ерекше әсер еткен, көмектескен жандардың бейнелері есімізде мәңгі сақталады. Менің өмірімде Еуразия гуманитарлық институты маңызды рөл атқарды. ЕАГИ мен үшін тамаша ұжым. Ұжымның қолдауымен «Асыл жүрек» еріктілер клубының жетекшісі болдым. «2020 жылдың үздік студенті» атанып, психологиялық қызмет орталығының жетекшісі ретінде жұмыс атқара бастадым. Осындай ұжымды қалыптастырған Амангелді Құсайынұлының орны бәріміз үшін ерекше. Оның бейнесі жадымызда мәңгі сақталады.

Айгерім Қабыл,
«Педагогика және психология»
мамандығының түлегі,
ЕАГИ Психологиялық қызметінің жетекшісі

Амангелді Құсайынұлы патриот студенттерді әрқашан қолдайтын. Ректордың бастамасымен жетім балаларға көмек көрсеттік, қарттар үйіне барып, қайырымдылық шараларын өткіздік. А. Құсайынұлы бізбен кездескен сәтте өмірге деген құлшынысымызды, оқуға деген ынтамызды арттыратын.

Амангелді Құсайынұлының жарқын бейнесі әрдайым жадымызда сақталады.

Айгерим Абильдина,
Жастар ісі жөніндегі комитет төрағасы,
Студенттік парламенттің төрағасы,
«Жылдың үздік студенті» номинациясы бойынша жеңімпаз

Әрбір жас ұрпақ келешегі кемел болып өсуі үшін алдына қойған мақсатқа қарай ұмтылып, арман қуыу керек. Сол арман жетегімен ЕАГИ-де «Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасы бойынша білім алдым.

Біз, ЕАГИ түлектері, студенттер тек сабақпен ғана айналысып қоймай, шығармашылық жолымызды да шыңдадық. Иса Байзақовтай ұлы ақынның ұрпағы Ректорымыз Амангелді Құсайынұлы жастарға үнемі қолдау көрсететін. Ректор бойымнан көшбасшылық қасиетті байқап, студент болсам да, жауапты қызметке, яғни, Жастар ісі жөніндегі комитетке төрайым етіп тағайындады. Ректордың сенімін ақтау үшін барынша жауапкершілікпен жұмыс атқардым.

Амангелді Құсайынұлының салып кеткен дара жолы мәңгілік боларына сенемін.

Нургуль Тырнахан,
«Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру
бағдарламасының түлегі,
педагогика ғылымдарының магистрі

Амангельды Кусаинович верил в студентов и поддерживал все наши начинания. Я ему бесконечно благодарна за мотивацию к проведению научного исследования на «больную» для казахстанского общества тему – лудоманию, по результатам которого я заняла 1 место на студенческой конференции, проводимой в стенах родного ЕАГИ.

Благодаря его мудрой стратегии и созданию условий для самореализации студенческой молодежи, я смогла стать не только «Лучшим студентом ЕАГИ - 2021», но и победить в конкурсе «Лучший студент СНГ - 2022», а академическая группа ЮР-19-01, старостой которой я являюсь, победила в вузовском конкурсе «Лучшая академическая группа года - 2022».

Амангельды Кусаинович останется в моей памяти настоящим лидером и примером для подражания. Полученные мною награды я бы откровенно поделила на три части, одна из которых – моя, вторая – вуза, а третья – его. Я до сих пор помню его искренние поздравления, его радость по поводу наших общих побед. Спасибо за веру, Амангельды Кусаинович, я не подведу!

Эльвира Баймурзинова,
студентка образовательной программы «Юриспруденция»,
победитель в номинациях «Лучший председатель комитета по делам молодежи кафедры-2022», «Лучший староста года-2022»

Амангельды Кусаинович – человек, подаривший мне и тысячам других студентов альма-матер, где можно не только получать знания, но и самореализовываться. Амангельды Кусаинович поддержал создание нами социального клуба «Zhas Qanat», члены которого успели совершить немало хороших дел. Я не забуду, сколько пришлось потрудиться, чтобы добиться звания «Лучшего студента года», не забуду, как наш ректор вручал мне диплом победителя в ветреный сентябрьский день и не забуду его наставления в этот день. Тогда он сказал: «Упорный труд не всегда оценивается по достоинству, но плоды этого труда живут в памяти людей всегда». Строя свою профессиональную карьеру, я всегда буду помнить его слова.

Жандос Актаев,
выпускник образовательной
программы «Юриспруденция»,
исполнительный директор Корпоративного фонда
«Будущее без наркотиков»

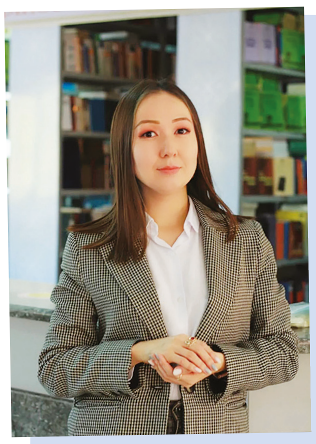

Амангелді Құсайынұлы арқасында мен де шығармашылық жетістіктерге жетіп, оның берген бағыт-бағдарымен ЕАГИ Еріктілер орталығының жетекшісі болдым. Орталықтың студенттері қайырылымдылықпен айналысып, мүгедектерге, жетім балаларға әрқашан көмектесеміз. Амангелді Құсайынұлы ортамызда болмағанымен, оның бастап берген істерін одан әрі жалғастыратынымызға сенемін.

Гюзеля Темиргалиева,
«Шетел тілі: екі шетел тілі»
мамандығының түлегі,
ЕАГИ Еріктілер орталығының жетекшісі,
шетел тілдері кафедрасының
аға оқытушысы

Замандастарым «Қазіргі уақытта сен кімнен үлгі аласың?» деген сұрақ қойған кезде, ойыма ең бірінші Амангелді Құсайынұлы бейнесі келеді. Амангелді Құсайынұлы – Еуразия гуманитарлық институтының негізін қалаушы деп білемін. Осы институтта оқып, «2021 жылдың үздік студенті», «2021 жылдың үздік старостасы», «ТМД үздік студенті» сияқты жетістіктерге жеттім. Институттың Ғылыми кеңесінің мүшесі болып, «Zhas Qanat» әлеуметтік клубындағы белсенді де тапқыр студенттермен бірге қызықты іс-шаралар өткіздік.

Өзім болашақта Амангелді Құсайынұлы салған ізімен жүріп, сол кісідей болсам деп армандаймын. Ол қалыптастырған альма-матер – ЕАГИ-дің ұстаздарына алғысым шексіз.

Ислам Карим,
«Аудармa ісі» білім беру бағдарламасының түлегі,
Астана Халықаралық университетінің магистранты

За четыре года обучения в ЕАГИ я поняла: существующие взаимоотношения между преподавателями, студентами и руководством нашего вуза являются тем фундаментом, который заложил Амангельды Кусаинович. С первых дней обучения он поддерживал все наши инициативы, открывая двери новым возможностям. Он всегда подчеркивал, что благодаря стараниям и упорству можно реализовать любые цели. Вот и я, благодаря культу знаний, который царит в нашем институте, воспользовалась возможностью пройти программу академической мобильности в Северо-Казахстанском государственном университете имени М. Козыбаева, повысить свои эрудицию и ответственность. С уверенностью могу сказать, что те возможности, которые мы получаем благодаря институту, его руководству и преподавательскому составу, позволяют нам добиваться успехов и реализовываться в других сферах.

Марина Малютина,
студентка образовательной программы «Финансы»,
председатель комитета по делам молодежи
кафедры экономических и математических дисциплин,
победитель в номинации «Лучший студент года - 2022»

Амангелді Құсайынұлының афоризмдері

«Уақыт көшкен – керуен»

Білгеніңді айтпа, не айтарыңды біл.
Жауды жеңгеннен де дауды жеңу қиын.
Қатені көзеу оңай, түзеу қиын.

Дүние кезек, егер біз бүгін құрт-құмырсқаны табанға салып қалай таптасақ, ертең сол құрт-құмырсқа біздерді дәл солай таптайды.

Біз біреуге ұнаймыз, біреуге ұнамаймыз, бірақ барлығымыздың басымыздың түйісетін бір жер бар – ол қара жер.

Өмір-сабақ. Өмір-сын. Өмір ащы шындық. Оның сабақтарынан ешқашан қашып құтылмайсың. Өмір мен уақыт тынымсыз кезең. Өмірде жақсымен жолдас болу бақыт, жаманмен жолдас болу тәжірибе, сатқынмен жолдас болу – сабақ, ақылдымен жолдас болу – алланың сыйлығы екендігіне көзімізді жеткізді.

Қасыңнан қорқа біл, досыңнан сақтана жүр.

Бұл өмір құшақ жетпес ұшан теңіз,
Жақсылық жамандықпен екеуі егіз.
Бір тәңірге сыйынып тіршілік ет,
Дос - екеу, есте сақта, дұшпан - сегіз.

Бидай көрсетіп, арпа сатқандардан іргеңді аулақ ұстауды үйрен.

Аққу-қаз қатар ұшпас қарғаменен,
Шабан ат тең болмайды жорғаменен.
Өзімшілдің құйрығы бір-ақ тұтам,
Қоршасаң да білінер қорғанменен.

Анаң сенің шуақты күнің, мөлдір бұлағың, мейірімділік пен қайырымдықтың қайнар көзі.

Білімсіз, ғылымсыз ел – тұл, білім мен ғылым – адамның қос қанаты.

Құдайдың саған бергені ешқайда кетпейді, барлығының қайтарымы бар.

Жаңылмайтын жақ, кемшіліксіз пенде жоқ. Кемшілігі бар адамның да келешегі бар.

Біреудің жүрген ізімен жүрмей оны даттама, оның басқан ізінің қате, дұрыстығын сонда сезесің.

Азамат жолы - ар жолы

Құрығыңды бойлатпай, өткел саяз демеңіз,
Жарыңызбен сыйласпай, ісім мығым демеңіз.
Сөзің өтпес нәрсеге талаптанып ұмтылма,
Білмесеңде білем деп, жолым жұғым демеңіз.

Ас қадірін аш білер,
Аққа тиіп таңдайы.
Жас қадірін бас білер,
Жарықырап бір маңдайы.

Мемлекет – тән, ұят – жан, осы екеуін қорғайтын ұлттық идея. Ал идеяны жасайтын бірден-бір күш ол ұлттық интеллигенция.

Ауырлықсыз жеңілдеудің, жоғалтусыз табудың болмайтындығы ақиқат.

Өлімнен қорықпа, сен тірі де ол жоқ, ол келгенде сен жоқсың.

Сен таудың шыңында тұрсаң, біреу терең құзда тұруы мүмкін, есіңде болсын саған аспандағы жұлдыз қандай алыста болса, сен құздағыға сондай алыссың.

Өткен күннің бәрі ұмыт. Зымыраған уақыт біздің естелігіміздің бәрі қара суреттерде. Өмір біреу – ол сенікі, жеке меншігің. Өткен кезеңді ойға да, бойға сіңіру біздің еншіміздe.

Еліре мақтап ер, көсілте мақтап көсем жасау бүгінгі күннің жемісі.

Өлім жоқ, тек қана бір өмірден екіншісіне өту ғана бар.

Менің түсінігімше өткенге өкінбей, болашағыңнан қорықпай, біреудің өміріне араласпай, қол сұқпай, ешкімге жарамсақтанбай өмір сүруге үйрену міндет сияқты.

Шындықтың дау-дамайда сәні кетер,
Рақымсыз тыныштықтан адам безер.
Қысқа өмір: қысыр сөзде дәм бола ма,
Жүректің айтқанына тіл де көнер.

Көңіл – сөздің сандығы аша білсең,
Көз - таразы дұрыстап баға берсең.
Кең пейілді кем болмас бұл өмірде,
Білім – өмір бұлағы түзу жүрсең.

Өмір қиын, заман тиын, аққудан қарға, қаздан құзғын көп екені рас.

Бақ пен тақ – қолдың кірі, кісілік пен кішілік – құдай сыйы.

Аспан аласа болса, талай пасықтар оған өз таңбасын да басар еді.

Алғанның байлығы алақанында, бергеннің байлығы жүрегінде.

Қанағат біреуді төрге, біреуді көрге сүйрейді.

Жаңа өмір, жаңа түсінік, жаңа ұғым, жаңа көзқарастың қалыптасуына студенттік өмірдің ықпалы өте зор болды.

Оқыған, бірақ тоқығаны жоқ – надандықты мақтаймыз.

Адамды ой қажытады.

Академик Амангелді Құсайынұлының өмірі мен қызметінің негізгі кезеңдері

1942	29 желтоқсанда Павлодар облысы Ертіс ауданының Үлгілі ауылында дүниеге келді.
1960	Павлодар педагогикалық училищесін бітіріп шықты. Классикалық күрестен КСРО спорт шебері.
1960-1961	Павлодар облысы Ертіс ауданының Суворов орта мектебінде математика пәні мұғалімі болып еңбек жолын бастаған.
1961-1962	Үлгілі жетіжылдық мектебінде мұғалім қызметін атқарды.
1962	С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің тарих факультетіне түсті. «Тың жерді игергені үшін» медалімен марапатталды.
1963-1966	Студент шағында Кеңес армиясының қатарына алынып, Вьетнам Халық Республикасында азаматтық борышын өтеді.
1965	«Ерлігі үшін» медалімен марапатталды. «20 лет Победы над фашистской Германией» медалімен марапатталды.
1969	С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің тарих факультетін қызыл дипломмен үздік бітіріп шықты.
1969-1970	Алматы қаласындағы Мемлекеттік медицина институтының оқытушы кызметін атқарды.
1969-1973	Алматы қаласы Совет аудандық партия комитетінің үгіт-насихат бөлімінің нұсқаушысы болды.
1973-1976	С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің КПСС тарихы кафедрасы жанында аспирантурада оқыды.
1976	Т.ғ.д., профессор Ә.Р. Ахметовтің ғылыми жетекшілігімен С.М. Киров атындағы ҚазМУ-дың жанында «07.00.01. – Қоғамдық қозғалыстар мен саяси партиялардың тарихы» мамандығы бойынша «Деятельность Коммунистической партии Казахстана по подготовке и воспитанию кадров строителей (1946-1958 гг.)» атты кандидаттық диссертация қорғады.
1976-1982	С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің КПСС тарихы кафедрасында аға оқытушы, доцент қызметтерін атқарды.
1980	«КСРО Жоғары мектебінің үздігі» құрметті белгісімен марапатталды. ҚазКСР Жоғарғы Кеңесі Президиумының Грамотасымен марапатталды.
1982-1987	С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің проректор қызметін атқарды.
1982	«Еңбек Қызыл Ту» орденімен марапатталды.
1987-1991	С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің аға ғылыми қызметкері.
1991	С.М. Киров атындағы ҚазМУ-дың тарих факультетіндегі саяси партиялардың тарихы кафедрасы жанында «07.00.02. – Қазақстан тарихы» мамандығы бойынша «Взаимоотношения рабочего класса и крестьянства Казахстана в период реконструкции промышленности и сельского хозяйства (1926-1940 гг.)» атты докторлық диссертация корғады.
1992-1996	С. Сейфуллин атындағы Ақмола университетінің ректоры.
1996-2000	Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің тұңғыш ректоры.
1998	Қазақстан Республикасы Президентінің Құрмет грамотасымен марапатталды. «Астана» медалімен марапатталды.
2000-2004	ҚР БҒМ Жоғары аттестациялық комитетінің төрағасы.
2001	«Қазақстан Тәуелсіздігіне 10 жыл» медалімен марапатталды.
2002	«Қазақстан Республикасы қарулы күштеріне 10 жыл» медалімен марапатталды.
2004	«Тыңға 50 жыл» медалімен марапатталды.
2005-2007	Ы. Алтынсарин атындағы Қазақ білім академиясының президенті.
2007-2022	Еуразия гуманитарлық институтының ректоры.
2008	«10 жыл Астана» медалімен марапатталды.
2011	«Құрмет» орденімен марапатталды.
2012	А. Байтұрсынов атындағы орденімен марапатталды.
2015	«Қазақстан Конституциясына 20 жыл» медалімен марапатталды.
2016	«Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 25 жыл» медалімен марапатталды.
2018	«20 жыл Астана» медалімен марапатталды.
2021	«Парасат» орденімен марапатталды.

Газета Евразийского гуманитарного института “Жас ұрпақ”
Газет тоқсан сайын шығады.
Выходит ежеквартально.

Регистрационное свидетельство
№ 992-Г от 19.12.1999 г.
Выдано Министерством культуры, информации и общественного согласия РК.

Редактор: Я. Оспанова
Учредитель: ректорат ЕАГИ
Верстка: А. Заркешева
Тираж: 500 экз.

Адрес:
г. Астана, пр. Жумабаева, 4.
E-mail: eagi@list.ru
www.egi.edu.kz